

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXXIV. Castoris Rhodii,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

fundit, quos esse distinguendos docet Strabo.

Strab. libr. 14.
Castoris
Rhodiis
Justin. Paren.
XXXIV. Mosem noverat & Castor, sive Rhodius, sive Galata, Dejotari gener, & inter eos recensetur à Justino, qui Mosi tanquam vetustissimi Judæorum principis meminerunt.

Diodori Siculi
Diodor. libr. 1.
Justin. Paren.
Cyrril. libr. 1.
congr. Julian.
XXXV. Memorabili testimonio Mosem Diodorus Siculus prosequitur, quo & virtutes ejus prædicat, & ait primum Ægyptiis leges posuisse. Verba Diodori referunt Justinus & Cyrillus, verum variante scriptura: sic enim legitur in vulgatis Diodori codicibus: *μετὰ τὸ πλὴν παλαιὰ τὰ κρητίζοντα εἰς κρητίζουσαν, τὴν μὲν δὲ γοργυρίων γαρονέται ἐπὶ τῆς θεῶν καὶ τῶν ἡρώων, πλείω φασί αἰσθητῶν ἀγαθῶν νόμοις κρητίζουσαν τὰ πλείω εἰοῦν τῶν Μυθῶν, ἀνδρῶν καὶ τῆς ψυχῆς μέγαν, καὶ τὰ εἰς κοινότητα τῶν μνημονοδομήτων.* Nam post vetustum hoc in Ægypto vivendi genus, quod Deorum & Heroum ævo viguisse fertur, primum Mneven aiunt, magni animi virum, & inter celeberrimos de vita præclare meritum, vulgi multitudini persuasisse, ut legibus uteretur non scriptis, ad easque vitam accommodaret. Ita vero habent edita exemplaria Justini: *πλείω φασί ἐγγράφοις νόμοις αἰσθητῶν κρητίζουσαν τὰ πλείω καὶ εἰοῦν Μωυσοῦ ἀνδρῶν καὶ τῆς ψυχῆς μέγαν, καὶ τὰ εἰς κοινότητα μνημονοδομήτων.* Paria fere habet Cyrillus, qui hunc Justini locum videtur, cum scriberet, respexisse. Certe utrum, Μωυσῶν, an, Μωυσοῦ, scripserit Diodorus, dubitatio est. Verum quomodocunque legas, parum interest; cum Mneves, seu Mnevis, ipse sit Osiris; Osiris autem, ipse Mosès: quod suo loco demonstrabitur. Videtur id quidem ignorasse Diodorus, & ne verum dissimulem, Μυθῶν scripsisse; nam paulo post Mosem inter latores legum nominatim recenset. Sed nihil adversus verum valere debet Diodori ignoratio; cum præsertim post fabulosam Deorum & Heroum tempora leges tulisse dicat Mneven virum magnum, quem & alibi Menam appellat: quæ tamen nomina diversa sunt, & originis diversæ. Atque hoc Mosi aptius convenit, qui vere vir magnus fuit, quam Heliopolitano illi Deo, qui vir dici non potuit, & eum Musarum discipulum vocat, quod literarum repertor Mosès, seu Mercurius habitus sit, & Musicæ artis peritus. Quam ob causam & Apollo *μουσηγέτης* diæus est, & Bacchus quoque, quos Mosès esse typos ostendimus. Aditulantur nostræ conjectura sequentia Diodori verba, quibus ait finxisse Mneven se leges illas accepisse à Mercurio, qui Mosès est. Porro non, *ἀγαθῶν*, sed, *ἐγγράφοις*, vere legitur apud Justinum & Cyrillum: alioqui legumlatores Ægyptios recensens Diodorus, primum notasset auctorem *ἐγγράφων* legum, haud secus ac *ἀγαθῶν*. Præterea si primus leges *ἀγαθῶν* Ægyptiis posuit Mneves, quibus ante Mnevem legibus usus eos dicemus: nam credibile non est exleges penitus vixisse per octodecim annorum millia, dum à Diis & Heroibus, prout habent ipsorum fabulæ, regerentur. Subjungit Diodorus commentum esse Mneven leges suas sibi à Deo traditas, quemadmodum & Minoem, & Lycurgum, & Zaratrem, & Zamolxim, *ὧδὲ ἢ τοῖς Ἰουδαίοις Μωυσοῦ τὸν ἰαὼ δῆμιγλῆρον θεόν, εἴτε θυμωσῶν & θεῶν ὅλων ἐνοίαν ἐξ κελύωντας, τὴν μέλλουσαν ὠφελῆσαι ἀνθρώπων πλῆθος, εἴτε & πρὸς ἑσπερίων & δυνάμιν τῶν εὐρέων λεγομένων τῶν νόμων ἀποβλέψαντα τὸν ὄχλον, μέλλον ὑπανέσθαι δελαβόντας.* Hoc sibi vult Diodorus, latores illos legum, eas à Diis sibi traditas finxisse, sive quod mirabilem & divinam profusus eam existimarent esse cogitationem, quæ hominibus tanto futura esset usui: sive quod libentius obtemperaturam arbitrarentur multitudinem, dum ad auctores legum tanta dignitate & potestate pollentes respicerent. Hæc autem quamvis aperta & perspicua, parum tamen videtur intellexisse sanctissimus martyr Justinus, apud quem ita conceptus est ille locus: *ὧδὲ μὲν τοῖς Ἰουδαίοις Μωυσοῦ τὸν κελύωντον θεόν, εἴτε θυμωσῶν & θεῶν ὅλων ἐνοίαν ἐξ κελύωντας τὴν μέλλουσαν ὠφελῆσαι ἀνθρώπων πλῆθος, εἴτε & πρὸς ἑσπερίων & δυνάμιν τῶν εὐρέων λεγομένων τῶν νόμων ἀποβλέψαντα τὸν ὄχλον, μέλλον ὑπανέσθαι δελαβόντας.* Hæc sensu à superioribus discrepant: nam sibi volunt Mosem apud Judæos Dei nomen fuisse consecutum, sive quod à divina mente profectas crederent leges hominibus adjumento futuras, sive quod promptiores ad obsequium homines fore censerent, si ad eorum præstantiam & virtutem oculos intenderent, qui repertores legum habebantur. Atque hanc lectionem fecutus est Cyrillus, sed vitiosam, ut videtur, & corruptam. Sed tamen constat saltem cognitum Diodoro & memoratum Mosem, Judaicæ gentis legumlatorem, & Dei Iao, sive Iehova nomen invocantem, quæ ad hujus disputationis propositum sufficiunt.

Herod. libr. 2.
cap. 99.
Joseph. Antiq.
libr. 8, cap. 2.
Plut. De Isid.
& Osir.
Alian. De anim. libr. 11.
cap. 10, & 40.
Justin. Poll. libr. 4.
cap. 7.

Diodor. libr. 1.
XXXVI. Claruit Augusti ætate Ægyptiacæ conditor Historiæ Chæremon, quæ Ebræos narrat excessisse ex Ægypto duce Mosè: sed narrationibus suis mendacia aspergit; velut cum Josephum Mosi expeditionis hujus comitem adjungit.

Tragi Pom.
XXXVII. Tulit eadem ætas Trogum Pompeium laudatissimum Historicum,